

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

FRIT DANMARK

UDGIVET AF EN KREDS AF DANSKE

NUMMER 11

Fredag den 21. Juni 1946

5. AARGANG

HUMANISMEN

Af Redaktør, cand. theol.

A. M. JØRGENSEN

i det efter- revolutionære Sovjetrusland

Omsorgen for Mennesket er dikteret af Stalin.

DEN franske Historieskriver Tocqueville skrev engang, at Franskmandene i 1789 gjorde det mest energiske Forsøg noget Folk nogen Sinde har gjort paa at spalte sin Historie i to Halvdele, saa der blev en Kløft mellem hvad der havde været og det, man ønskede skulde gro frem i Fremtiden. Dersom Tocqueville

imidlertid havde oplevet den russiske Revolution for en lille Menneskealder siden, vilde han sikkert have givet Russerne Prisen for Radikalisme med Hensyn til at kappe Traadene over med den umiddelbart foregaaende historiske Periode. Det vil næppe heller kunne bestrides, at Revolutionen i Rusland er den

største Omvæltning i den nyere Historie. En mindre paaagtet Kendsgerning er det imidlertid — i hvert Fald herhjemme — at da Revolutionen skulde til at konsolidere sig efter at have overstaaet de første stormfulde Aar, tonedet det historiske Rusland, det »evige Rusland«, op i Horisonten bag Revolutionens Røgtæppe. Den efterrevolutionære Generation i Rusland opdagede, at Forbindelseslinierne bagud til den historiske Fortid maatte sikres, dersom Eksperimentet skulde lykkes. Det gik ikke an — som Revolutionens Fædre vilde det — at kassere alle hævdvundne Indretninger paa det kulturelle Livs Omraade som »borgelige Levninger«, der ingen Berettigelse havde i det nye Samfund. De gamle Kulturværdier maatte genoplives og dyrkes under Former, der stemte med et sandt socialistisk Samfund. Denne Tilbagevenden til den historiske Tradition er den vigtigste historiske Proces i det moderne Sovjetsamfund og har skabt en Form for Humanisme, der har vist sig i Stand til heroisk Kamp mod alle fascistiske Stormløb mod de elementære menneskelige Rettigheder og Værdier — i Modsætning til en vis hjemlig Humanisme, for hvem Aand var blevet noget fint og overjordisk noget, og som derfor overlod Kampen som et snavset Haandværk til mere energiske Folk.

Det efterrevolutionære Rusland og dets Problemer er blevet behandlet i en Række Publikationer i Udlandet i de senere Aar — i mere eller mindre eensidig Belysning. Blandt dem, der mest loyalt og fair søger at fremlægge Materiale til Bedømmelse af Udviklingen og for-

FRIT DANMARK

Udgivet af en Kreds af Danske

REDAKTØR:

Kate Fleron

(ansvarlig overfor Presseloven)

Forretningsfører: LRS. Niels Andersen,
Sekretær: Ingeniør Jørgen Poulsen

Redaktion og Ekspedition:
Nørrevaldgade 11, København K.
Tlf. Central 15.745, Postgiro Nr. 4084

Trykt i Det Hoffensbergske Etablissement, Kbhvn.

domsfrit søger at se Problemerne indefra, er en af de bedste skrevet af en Theolog. Den er skrevet under og lige efter Krigen og udkommet paa Francke Verlag i Bern under Titlen »Rusland undervejs«, og Forfatteren er Baseler-Professoren Dr. Fritz Lieb, der sammen med den russiske Filosof Berdjajev i en Menneskealder har udgivet Tidsskriftet »Orient und Occident« i Schweiz. Professor Lieb har gennem Sovjet-Pressen og gennem Korrespondance med sovjet-russiske Videnskabsmænd fulgt Udviklingen siden Revolutionen, saa hans Fremstilling bygger paa mange Aars Arbejde og et paalideligt og alsidigt Materiale. Formaalet med Bogen er — foruden at give en historisk paalidelig Analyse af de russiske Problemer — at jage en Pæl gennem det Spøgelse, der hedder Russer- og Bolchevikforskraekelse, og som Nazisterne havde saa stort Held med at mane frem. Desværre kan det vel næppe siges at være gaet i Graven sammen med dem.

Skal man tage Livet af Spøgelser er der ikke noget saa anbefalelsesværdigt, som at skære gennem alt Vævet og gaa lige løs paa Virkeligheden som den foreligger. Denne Fremgangsmaade har Professor Lieb særdeles klart og prisværdigt fulgt. Han lægger ikke Skjul paa, at vi Vesteuropæere med vore demokratiske Traditioner ser anderledes paa f. Eks. Friheden end Russerne gør, men paa den anden Side understreger han kraftigt, at de vesteuropæiske Demokratier ikke har lagt samme Alvor og Energi for Dagen som Russerne, naar det gælder om at skabe et virkeligt demokratisk og socialistisk Samfund med Udelukkelse af smudsig Udbygning af Medmennesker. Vesteuropa har tenderet mod *Frihedens* Demokrati, mens Sovjet har lagt Vægten paa *Arbejdets* Demokrati. Denne Forskel i Tendensen skyldes en Forskel i Mentaliteten. Derfor bør denne Forskel heller ikke være en Anledning til gensidig Mistænkliggørelse eller Bekæmpelse, men til gensidig Befrugtning. Vesteuropæere og Russere bør først og fremmest lære hinanden at kende. Skal der komme en Dialog i Stand, kan det ikke nytte, at man opererer med Myter

om hinanden. Derfor indleder Professor Lieb sit digre Værk med en Analyse af det russiske Menneske paa Grundlag af den moderne russiske Litteratur. Det ægte russiske Menneske har en langt mere udviklet Trang til Fællesskab end vi Vesteuropæere har. Samtidigt har han — hvad saavel Pushkin som Dostojevski er litterære Vidner paa — en næsten messiansk Bevidsthed om at være kaldet til at revolutionere Verden. Denne dømmiske Angst for det isolerede Jeg i Forbindelse med Opfattelsen af det russiske Folks Forpligtelse overfor Verden er det nødvendigt at have in mente, hvis man vil forstaa den moderne Sovjet-Borger. Han er ikke — saadan som en vis Opfattelse paa Bjerget paa Grund af en misforstaaet Propaganda saa gerne vil tro — blot et marxistisk Masseprodukt. Det kan godt være, at Revolutionens Fædre i deres eensidige Iver for at skabe det rene klasseløse Samfund talte, som om Menneskene var til for Produktionsmidlernes Skyld og ikke omvendt. Og de ungdommelige blandt de revolutionære talte og handlede ogsaa udfra den Forudsætning, at alt hvad der ikke kunde legitimere sig som en Konsekvens af et stramt marxistisk Samfundssyn var fordærlige Antikviteter og Levninger fra et korrupt »borgeligt« Samfund. Derfor brød de i deres Eensidighed Broerne af til deres egen nationale Tradition og koncentrerede sig med Entusiasme om Teknik og Mekanisme og fanatisk Klassekamp. Dog havde allerede Lenin advarende sagt til de unge Entusiaster: »Marxismen naaede sin verdenshistoriske Betydning som Ideologi for det kæmpende Proletariat derved, at den ikke skød de værdifuldeste Resultater fra den borgerlige Tidsalder til Side, men tværtimod tilegnede sig og forarbejdede alt værdifuldt fra den menneskelige Tænkningens og Kulturs tusindaarige Udvikling«. Og da det første Tiaar efter Revolutionen var gaet, og Udviklingen gled ind i det efterrevolutionære Stadium, gik det op for Lederne i Sovjet, at det var forbundet med uløselige Vanskeligheder at omdanne det kulturelle Livs Ytringsformer efter stramt marxistisk Skema. Kommunistpartiet anerkender stadig Marx og Lenin som de eneste Autoriteter, men i Praksis blev mange andre Faktorer af udslaggivende Betydning, og ved den Plads som Genoplivelsen af den nationale russiske Tradition fik ved Genopbygningen af det kulturelle Liv i Sovjet efter den nye Stalinske Forfatning af 1936 desavoueres faktisk Revolutionstidens marxistiske Ledere paa Opdragelsens og Undervisningens Omraade.

Medens Maalet i Tyvernes Sovjet-Rusland af Forfatteren A. K. Gastew var blevet formuleret saaledes: »Det nye Ruslands Kulturbærer er ikke Missionæren eller Taleren, men Montøren, og

det er vort Maal at mekanisere hele Livet lige ind til Menneskenes private Sfære«, saa erklærede Stalin i en Tale i Kreml i 1935: »Det vigtigste Krav i den kommende Periode af den sociale Opbygning er Kravet om Omsorgen for Menneskene. Det er paa Tide offentligt at erklære, at Hovedsagen nu er Menneskene. Deraf følger, at dersom man tidligere eensidigt har lagt Betonningen paa Teknikken og og Maskinerne, maa Betonningen nu lægges paa Menneskene, som har mestret Teknikken. Vi maa opdrage Menneskene og hjælpe dem til at vokse«. Revolutionstidens normgivende marxistiske Historieprofessor Prokowskij, der betragtede al Historie før Revolutionen som et ubetydeligt Anhang, desavoueres til Fordel for Historikere, der lagde Vægten paa den nationale Historie. Paa Teatrene i Moskva spillede nationale Stykker. I Skolerne genindførtes Eksaminer i de almindelige Fag, og Familielivet med dets Forpligtelser værnedes af Sovjet-Regeringen. Hele denne humanistiske Indstilling er sociologisk begrundet.

Omsorgen for Menneskene slet og ret er blevet Mottoet for den moderne Sovjet-Humanisme. Stalin har flere Gange givet Udtryk herfor i sine Taler. Ifølge »Pravda« for 6. Maj 1935 udtalte Stalin til de partiløse Ikke-Kommunister, der — som han udtrykte sig — stadig udgør Flertallet af Befolkningen. »Jeg drikker paa deres Sundhed, som ikke er traadt ind i Partiet. Den, der tjener Proletariatets Sag, er en Bolchevik. Og der er tallose partiløse, der tjener den Sag.« Denne Udtalelse blev af Helene Iswolski fortolket saaledes: »Mennesket har faaet sin Værdighed tilbage, uden Hensyn til, om han er ortodoks Marxist eller ej.« Ved flere Lejligheder er Stalin vendt tilbage til en Episode fra sin Forvisning i Sibirien i sin Ungdom: Da man en Aften vendte tilbage til Lejren efter endt Dagværk i et oversvømmet Omraade, manglede en Mand. Han var druknet. Ingen tog Notits deraf. Derimod sendtes Mændene hen for at give Køerne Vand. Paa Stalins bebrejdede Spørgsmaal, om Stude da var mere værd end Menneskene, svarede Opsynsmændene: »Mennesker kan vi altid lave, men prøv at lave en Ko.« Hertil plejede Stalin at bemærke: »Det forekommer mig, at mange af vore Ledere har den samme Ligegyldighed overfor Menneskene. Men manglende Evne til at værdsætte Mennesker er et Levn fra de Forhold, der gjorde sig gældende i Sibirien i min Ungdom.«

Man kunde finde mange af den Slags Passager frem fra Stalins Taler, og man kunde supplere dem med Udpluk af den aldrende Maxim Gorkijs Artikler, f. Eks. hans Artikel i »Pravda« om »Den proletariske Humanisme«: »Dens Maal er den fuldstændige Frigørelse af alle Arbejdere af alle Racer og Nationaliteter. For før-

(fortsættes Side 5)

Af PETER P. ROHDE

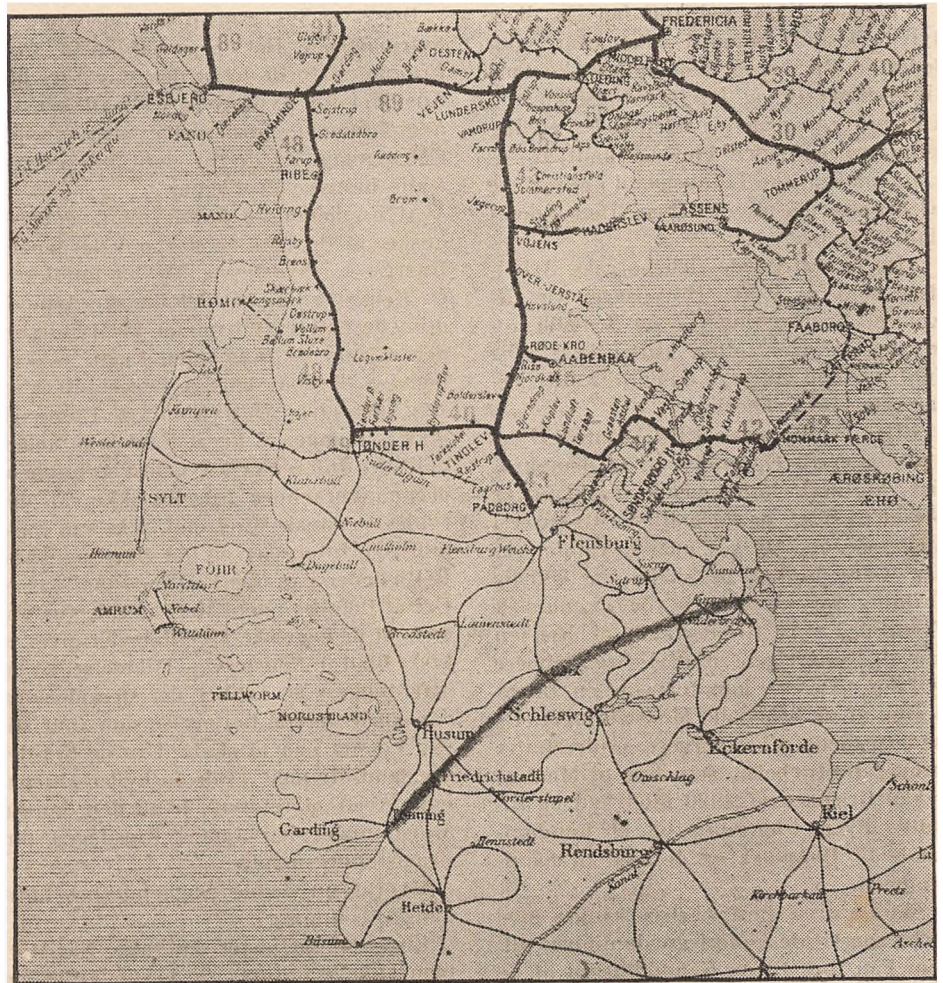
DET er langsomt og paa en noget taaget Maade ved at gaa op for det danske Folk, at der i det forløbne Aar er sket afgørende Ting i Sydslesvig, som bevirker at Grænseproblemet maa stilles paa en ganske anden Maade end det skete umiddelbart efter Befrielsen. Det er to Fænomener, som har fremkaldt den nye Situation: *Flygtningestrømmen* fra Østtyskland og det *Stemningsskred*, der efterhaanden har taget saadanne Dimensioner, at det ikke uden videre kan affærdiges med et Par flotte Ord om Opportunisme og Chancerytteri. Begge disse Fænomener er af en saadan Rækkevidde, at de betegner en fuldstændig Omkalfating af Situationen, som den saa ud lige efter Krigens Afslutning, og som tvinger os til den Erkendelse, at Rege-

Muligheder omkring

DET SYDSLESVIGSKE SPØRGSMÅL

ringserklæringen om, at Grænsen ligger fast, ikke mere kan fastholdes i sin oprindelige kompromisløse Formulering, der udelukker enhver Realitetsdrøftelse. Var Grænseflytternes og Stemningsopvignernes Krav og Konklusioner bygget paa utilstrækkelige Præmisser, saa — det ser man nu — maa ganske det samme siges om Regeringens Erklæring om, at Grænsen ligger fast. Begivenhederne har afsløret dens Hulhed. Tiden er løbet fra den.

Om Flygtningestrømmen har vi hørt en Del i de danske Aviser, og man har forstaaet, at det voldsomme Folkepres mod vor Sydgrænse, som den har ført med sig, vil betyde en varig Fare, hvis denne Placering af Flygtningene bliver varig. Og det synes i hvert Fald de engelske Okkupationsmyndigheder at regne med, som det fremgaar af Militærgouvernøren over Sydtønder Landkreds, Oberstløjtnant *Lynden-Bell*, der har udtalt, at man ikke mere burde omtale disse Mennesker som »Flygtninge«, i Fremtiden skulde benævnes »Nyslesvigere«.

Den østprøjsiske Folkevandring har imidlertid fremkaldt en Virkning, som ogsaa spiller ind i Helhedsbilledet, nemlig at alle de oprindelige Beboere i Slesvig, hvadenten de er Danske eller Tyske, staar som een Blok imod de fremmede. Denne Græshoppesværm af Prøjsere og andre Østtyskere, som er arrogante og nazificerede helt ind i Rygmarven, og som øjeblikkeligt er begyndt at gøre deres Indflydelse gældende, har lært den lokale Befolkning, hvad Nazisme vil sige. Maaske troede de allerede i Forvejen at vide lidt om det, og maaske praktiserede de i al Beskedenhed deres Begreber derom; nu faar de noget andet at vide.

Og denne Belæring er maaske den allervigtigste Aarsag til det Stemningsomsving, der er ved at finde Sted i Sydslesvig, og som har sat uvildige Iagttagere i Forbavselse. Den er ogsaa en af Grundene til, at man ikke uden videre kan afvise Stemningsomslaget som et blot og bart Konjunkturfænomen. Det er en Belæring, der har sat sig dybe Spor og har fremkaldt Afsky for denne Afsløring af

den tyske Tyskhed, som ganske har overrumplet de provinsielle Nordmarksbeboere.

Om denne Opvaagnen til en ny Mentalitet har vi hørt forbavsende lidt i vor Presse. Det var dog ellers Stof! Her sker, hvad man i Generationer kun har turdet drømme om. Her sker en Genfødsel til en demokratisk Bevidsthed, saaledes som de allierede Sejrherre taler om er nødvendig for Tyskland, kun at de ikke aner, hvordan de skal gribe Sagen an. Her sker det, som ved et Mirakel, noget enestaaende i Efterkrigstidens Historie, etwas noch nie dargewesenes — og saa bliver det tyset ned, somom det var en sjofel Historie, noget man lige kan antyde med et Par Linjer med Petit!

Derfor er det, at man har Lov og Ret — og Pligt — til at spørge: er det danske Folk for Alvor beredt paa, at der kan ske Ting af indgribende national Betydning? Hvor skal Folket vide det fra, hvis ikke fra Pressen? Men siger Pressen nok i Betragtning af, at det er vore dybeste Interesser, der berøres?

Følgende Eksempel kan faa En til at tvivle: I Juni Maaned sidste Aar samledes en Række socialdemokratiske Partifunktionærer og Fagforeningsformænd i Flensborg og vedtog uden Debat en Resolution, der siden blev tiltraadt af socialdemokratiske Tillidsmænd i adskillige af Sydslesvigs mindre Byer. Den lyder i dansk Oversættelse:

»De undertegnede flensborgske Arbejdere, som før 1933 i Hovedsagen var tilknyttet Fagforeningerne og Socialdemokratiet, afgiver efter Hitler-Tysklands fuldstændige militære og politiske Nederlag følgende Erklæring:

Efter at alle siden 1920 knyttede Forventninger til Oprettelse af et demokratisk, kulturelt højstaaende Tyskland er blevet til intet, og de politiske Grænser i Mellemeuropa drages paany, vil det ogsaa være muligt at skabe en endelig Ordning for en politisk og økonomisk Fremtid i vort Grænseland, af hvilken saavel Kongeriget som vi Grænseboere syd for Grænsen kan forvente en Likvidering af de nationale Modsætninger. De undertegnede Flensborgere understøtter enhver Bestræbelse, som har til Maal at rykke Grænsen af 1920 mod Syd og tilslutte Byen Flensborg og et Landomraade til Danmark og dermed til Skandinavien.

Skulde disse Bestræbelser krones med Held, saa vil de undertegnede undgaa alt, som kan føre til en Genopblussen af de nationale Modsætninger, og stræbe efter at fremme alt, som muliggør en Sammensmeltning af det nye Omraade med Stamlandet.»

Hvorfor tav Socialdemokraten?

Det er dog ikke noget uvigtigt Dokument. Landsdelens største politiske Parti gaar ind for Grænseflytning, men der har ikke været en Stavelse om den Sag i den københavnske Presse. Erklæringen er tilstillet det danske Socialdemokratis Ledelse i København, og man kunde i det mindste have ventet at se den gengivet i Partipressen. Det er ikke sket. Hvad er Grunden til denne Tavshed? Er det i blindt Henhold til Regeringserklæringen, at Pressen afskærer sine Læsere fra Meddelelser, som kan give Stof til Diskussion? Eller er det (i det anførte Tilfælde) fordi Dr. Schumacher er gaaet imod den sydslesvigske Separatisme? Eller har vi Pressecensur her i Landet? Men hvad enten det er det ene eller det andet, er det da ikke berettiget at spørge sig, om det danske Folk er beredt paa, at der kan ske Ting af indgribende national Betydning, naar det forholdes Meddelelser af saa væsentlig Art?

Og nu er det andet Spørgsmaal, om vore udenrigspolitiske Instanser har taget Problemet op i dets fulde Rækkevidde, saaledes at man ikke senere vil kunne beskylde dem for, at de har ladet Begivenhederne overrumple sig.

Det er et Spørgsmaal om Forholdet til Stormagterne. Det drejer sig om to, *Storbritannien*, fordi det er den Magt, der har Ansvaret for Sydslesvig i Øjeblikket, og *Sovjetunionen*, fordi det er den førende Østersømagt og derfor dybt interesseret i alle baltiske Problemer.

Af Englænderne kunde man vente og ønske, at de ikke modarbejdede danske Interesser i Sydslesvig. Det er imidlertid en Kendsgerning, at det danske Arbejde dernede er blevet hemmet af Myndighederne, som — ikke uden Logik — kan henvise til den danske Regeringserklæring, der giver Udtryk for, at Danmark ikke har nogen, i hvert Fald ikke nogen politiske Interesser i Sydslesvig. Englænderne anerkender følgelig ikke, at der findes et dansk Mindretal, som kan have politiske Interesser og bør have politiske Rettigheder paa lige Fod med den øvrige Del af Befolkningen. Man kan derfor opleve, at de engelske Myndigheder giver et tysk Blad i Sydslesvig Tilladelse til at offentliggøre en Artikel, der stempler den danskorienterede Bevægelse som »nazistiske Forsøg paa at skabe Uro og Splittelse« samtidig med, at de forbyder »Flensborg Avis« at referere, hvad den danske Statsminister har sagt i Rigsdagen om Grænsespørgsmaalet.

Hvoraf nu denne Englændernes anti-danske Holdning?

Engelske Officerer er ikke Nazister, men enkelte opfører sig besynderligt, og den tidligere Øverstkommanderende i Slesvig-Holsten, General *Barkers* Forflyttelse til Palæstina er næppe uden Sammenhæng med hans lidt for aabenlyse antidemokratiske Indstilling. En Kendsgerning er det ogsaa, at de i deres Administration lader sig lede af de tyske lokale Myndigheder med Overpræsident *Steltzer* i Spidsen og det af den simple Grund, at de ikke har andre at henholde sig til. Overklassen i Sydslesvig, Gods ejerne, Embedsmændene, alle der fører stort Hus og modtager Gæster, og alle som behersker det engelske Sprog, er Tyskere, og de ved at benytte sig af den Chance, de derved har faaet. Den britiske Politik i Landsdelen viser det.

Russernes Interesse er Kielerkanalen.

For at modvirke den ensidige Paavirkning, burde den danske Regering have skabt et rimeligt Antal Forbindelser til Englænderne. Den har i Øjeblikket kun en, Oberstløjtnant *Lunding* i Flensborg; men hvad gavner det, det er ikke i Flensborg, men i Kiel at den britiske Administration bliver udformet. Ligeledes skulde man synes, det var naturligt, om det danske Udenrigsministerium havde draget Omsorg for, at det paagældende Departement i Foreign Office fik Lejlighed til at informere sig ad andre Veje end gennem de af Tyskerne præparerede Of-

ficerer, og ogsaa — hvorfor ikke — at den engelske Offentlighed fik Mulighed for at læse noget om Spørgsmaalet.

— Den russiske Interesse for Sydslesvig kan formuleres i et eneste Ord: *Kielerkanalen*. Problemet er rejst officielt fra russisk Side med en Artikel i Tidsskriftet »Verdensøkonomi og Verdenspolitik«, som konkluderer i, at det har to Sider, et militært og et økonomisk. Sovjetunionen er primært interesseret i dem begge. Allerede efter den forrige Krig var Spørgsmaalet om en Internationalisering af Kielerkanalzonen fremme og blev diskuteret i Versailles. Her stod to Standpunkter imod hinanden, det britiske (og amerikanske), der vilde lægge Administrationen af Kanalen i Tyskernes egne Hænder, og det franske, som vilde skabe en virkelig international Kontrol. Ulykkeligvis blev det det engelske Standpunkt, som gik af med Sejren. Nu er der Mulighed for en ganske tilsvarende Debat, hvor Franskmandene indtager samme Standpunkt som i 1919 overfor en mere valen engelsk Holdning. Men nu er der rigtignok den store Forskel, at Sovjetunionen, som dengang ikke blev spurgt, kan gøre sin Indflydelse gældende paa eftertrykkelig Maade, og den gaar altsaa, synes det, ud paa Ønskeligheden af at faa etableret en virkelig Kanalzone med alle behørig Magtmidler til at kunne forsvare sig imod Agression. Derfor skal den ogsaa have en vis Dybde, der regnes med 32 km paa hver Side af Kanalen, hvad der formodentlig er bestemt af moderne Artilleris normale Rækkevidde.

Lad os undersøge, hvad det vilde betyde for Sydslesvig. Tænker man sig en Linje trukket parallelt med Kielerkanalen 32 km nord for denne, faar den følgende Forløb: fra *Kappel* ved Udmundingen af Slien i vestsydvestlig Retning over *Isted* og norden om Slesvig By til Stationsbyen *Jybæk*. Herfra drejer den noget mere i sydlig Retning og naar sønden om *Husum* over *Frederiksstad* til *Tønning* ved Ejderens Udløb.

Det gamle ejerdanske Program.

En saadan Grænse er ikke uden Interesse. Den afskærer et Stykke Tyskland, som bliver uden Sammenhæng med das grosse Vaterland. Hvad skal der ske med det? Her vil de allierede sandsynligvis nærme sig den danske Regering og stille den overfor en moralsk Forpligtelse; thi alene rent forsvarstekniske Hensyn vil gøre det ønskeligt for den internationale Kontrol med Kielerkanalen, at der ikke kommer til at ligge et lille Stykke isoleret Tyskland nord for Zonen. Vil den danske Regering i en saadan Situation kunne be- raabe sig paa sin Erklæring om, at Grænsen ligger fast?

Ser vi paa den antydede Linje som en mulig Grænse, slaar det En, at det jo er

(fortættles Side 10)

HUMANISMEN... fortsat fra Side 2

ste Gang i Historien er sand Menneskekærlighed blevet organiseret som skabende Kraft og har sat sig det Maal at befri Millioner af Arbejdere. Men hvad ligger der nu bagved alt dette? Har det overhovedet noget med Humanisme at gøre? Drejer det sig ikke blot om Talemaader, der tilsigter at faa Folkene til at sætte Produktionen i Vejret? Saadan vil sikkert de Folk, der er besat af et kronisk Angst- og Mistænksomhedskompleks overfor Rusland, ræsonnere. Men en Mand som Professor Lieb, der gennem en Menneskealder har fulgt Udviklingen i Rusland, og som ikke kan mistænkes for at være forgabet i Sovjet-Rusland eller for ensidigt at se paa Fordelene ved det nye Sovjet-Samfund, udtrykker sig kort og godt om de Tendenser, der her er peget paa: »Det totale Omsving indenfor Opdragelsens Omraade, indenfor Litteratur og Kunst er en Frugt af den nye Omsorg for Menneskene.« Man maa være blind, hvis man ikke udfra hele den moderne Sovjet-Litteratur kan se den energiske Vending, der er sket henimod en større Menneskelighed, henimod en Anerkendelse af almenmenneskelige Værdier uden klassebetonet Hensyn. Vesteuropa og Rusland, og det vil sige ret forstaaet Individualisme med Ret til personligt Initiativ og kollektivt Arbejde i Helhedens Interesse, maa række hinanden Haanden og virkeliggøre Socialismen under fuld Aner-

kendelse af de almenmenneskelige Kulturværdier.

Skal en saadan Haandsrækning mellem Vest og Øst komme i Stand, er den primære Forudsætning, at man lader alle gensidige Mytedannelser og Misforstaaelser falde og rydder Grunden for en virkelighedstro Erkendelse af Forskelle og fælles Tilknytningspunkter mellem Vesteuropa og Sovjets hidtil altfor utilgængelige Verden — frigjort for enhver partipolitisk Forhaandsindtagethed. Og kan en Theolog — saadan som Professor Lieb har gjort det — lægge Fordommen paa Hylden, saa kan vel ogsaa Folk, der ellers gør daglig Reklame for deres Frisind, præstere det samme Kunststykke. De atmosfæriske Forstyrrelser paa de politiske Bølgelængder kunde maaske neutraliseres noget, hvis der i den offentlige Opinion skabtes en mere fordomsfri Indstilling til Problemerne. Man kunde maaske saa blive fri baade for den stadigt eksisterende hjemlige Bolchevik-Forskrækkelse, der i Kolossen mod Øst kun vil se den menneskeædende Molok uden at have Øje for det fremspirende nye, som faktisk desavouerer den stramtandede Mærxisme, samt for den næsegruse Beundring for og kritikløse Akceptering af alt i Sovjetunionen. En frugtbart Dialog kommer først i Stand, naar man — uden at være enige — loyalt forstaaer hinandens Synspunkter og bøjer sig for berettigede Korrektiver. Først da er der ogsaa Tale om virkeligt Demokrati.

A. M. Jørgensen.

Et Supplement fra

CHRISTMAS MØLLER

I Anledning af fhv. Trafikminister Alfred Jensens Referat af Samtalerne i Stockholm.

Fru Redaktør.

Jeg vil gerne have Lov til at supplere fhv. Trafikminister Alfreds Jensens Referat af hans og mine Samtaler i Stockholm med følgende:

Jeg var første Færd af den Mening — og ogsaa længe inden jeg kom til Stockholm havde jeg tilkendegivet disse mine Anskuelse saavel over for de Medlemmer af Frihedsraadet, jeg korresponderede med, som over for Meningsfæller blandt Politikere — at Frihedsraadet skulde ophøre straks med Befrielsen. Jeg hævdede altid meget stærkt den Anskuelse, at det var en stor Lykke for Danmark, at vi havde en næsten lovlig Rigsdag, og jeg var personligt imod de stærke Krav om, at Frihedsbevægelsen

skulde repræsenteres meget stærkt i den nye Regering.

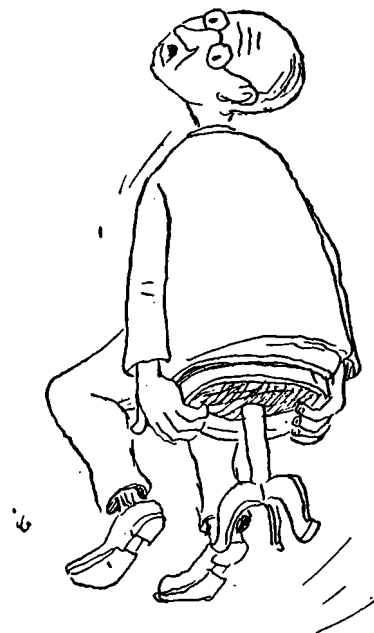
Jeg kan i øvrigt med Hensyn til dette mit Standpunkt, som — da jeg selv maa sige det, naar andre ikke gør det — med Hensyn til alle mine Standpunkter, henviser til, hvad jeg skrev i London, hvilket er udgivet i 3 Pjecer herhjemme.

I November 1944 blev jeg af et Medlem af Frihedsraadet, som i øvrigt fortsat næsten autoritativt udtaler sig paa Frihedsraadets Vegne, informeret om, at Buhl nu i Realiteten var Danmarks Statsminister.

Dette Frihedsraadets Synspunkt faldt fuldkommen sammen med mit eget, nemlig at det maatte være en Socialdemokrat, der skulde være Befrielsestidens første Statsminister, som Stauning havde været vor givne Besættelses-Statsminister.

Da jeg talte med Alfred Jensen i Stockholm, meddelte han mig, at han ikke delte dette Synspunkt, og at han og Frihedsraadet bedømte Situationen hjemme i Danmark anderledes. Min Anskuelse heroverfor var, at jeg ikke troede, han havde Ret og en fortsat Fastholden af.

Ugens SPITFIRE

Pension

At Rigsdagsmænd skal pensioneres, det er det sidste nye Skridt. Det Forslag kan vel gennemføres saa nogenlunde smertefrit.

Hvis højeste Pension skal opnaas, saa skal de sidde 19 Aar, saa før de nitten Aar er gaaet, frivilligt ingen af dem gaar.

Det gælder dog om flere af dem, at det betalte sig at gi dem fuld Pension den Dag, de vælges, hvis man saa kunde slippe fri.

Spitfire.

at det egentlig kun gjaldt om at faa et Par Repræsentanter for Frihedsraadet hjemme med i den nye Regering.

Men hvis han havde Ret, gav jeg det Raad, at Mogens Fog skulde være Statsminister med Buhl som Vice-Statsminister og Finansminister, netop ud fra den Betragtning, at Rigsdagen og det gamle politiske System var overordentlig stærkt i Befolkningen.

Med Hensyn til min egen Stilling fremhævede jeg, at man overhovedet ikke skulde tage Hensyn hertil. Hvis jeg skulde med i Ministeriet, hvad jeg egentlig ikke troede, der var noget Ønske om, og hvad jeg aldeles ikke selv beskæftigede mig med, fandt jeg det givet, at jeg maatte være Udenrigsminister.

J. Christmas Møller.

DET NEGATIVE

Om nogen Tid, saasart det er dem muligt at blive løst fra deres Kontrakter, forlader Redaktør Aage Schoch og Redaktør Ebbe Munck Berlingske Tidende, og efter al Sandsynlighed gør Redaktør Terkel M. Terkelsen dem Følge.

Under Krigen var Schoch Medstifter og Medlem af Danmarks Frihedsraad, Munck gjorde, som det kæmpende Danmarks Gesandt i Stockholm, en uvurderlig Indsats til Gavn for vor Placering blandt de allierede Nationer, og Terkelsen arbejdede i London med Taler og Kommentarer i den engelske Radio, med Artikler og Pjecer for sit Fædrelands Sag.

Disse tre Mænd har meddelt Bestyrelsen i Det Berlingske Hus, at de ikke ønsker at fortsætte deres Arbejde med Svend Aage Lund som ansvarshavende Chefredaktør, efter det er kommet for Dagen, at Lund har været blandt Initiativtagerne til Oprettelsen af Dansk-Tysk Forening.

At Svend Aage Lund, der gennem seks Aars Besættelse har ført en Politik, som Bladets Bestyrelse maa antages at have givet deres Tilslutning, nu kæmper for at bevare sin Stilling er forstaaeligt, og at han i disse Bestræbelser støttes af Modbevægelses-Kræfter er indlysende. Man maa derfor gøre sig klart, at i det Øjeblik, Schoch og Munck forlader Bladet, betyder det et Nederlag for Frihedsbevægelsen.

Berlingske Tidende er en vældig Maskine at manøvrere, og i Løbet af den Tid, de har været knyttede til Bladet, er det ikke lykkedes for Schoch og Munck (Terkelsen har indtil for ganske nylig siddet i London) at skabe et Blad i Overensstemmelse med deres egne Idealer, men det er dog lykkedes dem for en Tid at gøre Tanten i Pilestræde til en frisindet Dame, der gerne gav Plads for de Meninger og Anskuelser, som Frihedskampen har født. Havde de faaet Lov at fortsætte, er der næppe Tvivl om, at Tanten vilde være blevet underkastet en skrap og effektiv Foryngelseskur, hun vilde være blevet stoppet med Modstandshormoner og Frihedsvitaminer.

Men saaledes skulde det ikke være — i Fremtiden vil det sandsynligvis blive Anders Vigen og Konsorter, der sidder ved Siden af Rullestolen og tilfredse konstaterer Affældighedens planmæssige Fremadskriden.

Men dette er ikke det eneste Nederlag, som Modstandsbevægelsen kan registrere i den sidste Tid: indenfor Udenrigstjenesten fortsætter man den Linie, som beklageligvis blev afstukket i Christmas Møllers Ministertid med Svenningsen-Hvass-Udnævnelserne, med at gøre Generalkonsul Rottbøll fra London — en af dem, der til Krigens Udfald var givet, »sad paa Gærdet og ventede« — til Minister i Australien, medens man samtidig lader Minister Skov, en af de faa udenrigsministerielle Embedsmænd, der i de skæbnesvangre Aar opførte sig som et selvstændigt tænkende Menneske, sidde paa Aftægt uden Tanke om at drage Fordel af hans uplettede Ry og diplomatiske Erfaring.

*

For at bringe yderligere Forvirring i Forholdene og faa hvidt og sort rystet sammen til en stor graalig Masse, har man ved Minister Svenningsen(!) i Sverige uddelt syv Hundrede danske Frihedsmedailler, som man har fordelt efter et Skøn, der er mildest talt uheldigt, og som har til Følge, at de Svenske, der virkelig fortjener Medaillen, føler sig uvel til Mode ved at skulle modtage den i Selskab med Folk, hvis Uværdighed til at modtage denne formentlige Hæderbevisning er indlysende. Hvad mon f. Eks. en højt fortjent Partisan i Sveriges aandelige Frihedskamp som Türe Nermann har følt ved at blive udmærket Side om Side med Formanden for det tyske Selskab Generallojtnant Archibald Douglas?

Det er beskæmmende, at Uddelingen af Frihedsmedaillerne er endt i Parodi — vi har ikke saa mange Venner i Sverige, der trofaste har staaet paa det kæmpende Danmarks Side, og de faa, vi har, ønsker vi, var blevet hædrede i Overensstemmelse med Frihedskampens Aand — i Stedet for, som det nu er sket, at være blevet deklaserede efter det officielle Danmarks Opskrifter.

DET POSITIVE

Men er der da ikke i den sidste Tid sket andet end Ting, der fra vor Side maa registreres som Nederlag. Jo, der er:

Et Lovforslag, der indebærer vigtige Forbedringer af de Gamle og Invalidernes økonomiske Forhold, er paa Nippet til at naa frem til Vedtagelse.

Dette betyder en Gevinst, en Konsolidering og Udbygning af vor sociale Lovgivning i Pagt med sund demokratisk Aand. Blandt de Urimeligheder, som man hermed kommer til Livs, er Forskellen paa den Aldersrente, som enlige Kvinder og enlige Mænd oppebærer. Paa radikalt Forslag vil det nu lykkes at faa gjort Kaal paa den Taabelighed, at Kvinderne skal have mindre end Mændene. Det har iøvrigt altid været det radikale Partis Fortjeneste, at det ved enhver Lejlighed antager sig Kvindernes Sag og ikke er bange for at gøre en Indsats for at faa udryddet de paa gamle Fordomme hvilende Anordninger, der hindrer Kvindens Placering som ligeberettiget Samfundsborger. Ogsaa paa et andet Omraade har Kvinderne vundet Terræn: den ugifte Kvindes Ret til at blive Moder er blevet fastslaaet fra saa at sige alle Sider indenfor Samfundet. Selv Inger Merete Nordentofts stærkeste Angribere, der er mere end utilfredse med hendes Forbliven som Skoleinspektør, antaster hende sjældent, fordi hun som ugift Kvinde har ønsket at faa et Barn, det er kun hendes officielle Stilling, der gør dette dadelværdigt.

Vi skal ikke her nøjere drøfte Forbeholdet i dette specielle Tilfælde, men nøjes med at konstatere det meget store Fremskridt i Vurderingen af den ugifte Moder, som disse Synspunkter i det store og hele indebærer.

Og saa iøvrigt gøre opmærksom paa, at den menneskelige — ja, om man vil, den moralske — Vurdering af den ugifte Moders Stilling nødvendigvis før eller senere maa trække Konsekvenser med sig ogsaa for hendes Position i Samfundet. Det er et uholdbart Standpunkt at anerkende den ugifte Kvindes moralske Ret til Moderskabet, men samtidig lægge Hindringer i Vejen for hendes Karrière i Samfundet.

Præmie KONKURRENCE

Hvem
kan tegne
FLEST
Abonnenter

Alle kan deltage i Frit Danmarks Konkurrence om at tegne flest Abonnenter inden den 4. Juli.

Som Præmier i Konkurrencen udsætter vi:

- 1) Rejse og en Uges Ophold i Norge
- 2) Bogen »Det illegale Frit Danmark«, smukt indbundet, signeret af den første illegale Hovedledelse
- 3) Bogen »Det illegale Frit Danmark«, indbundet

For at deltage i Konkurrencen skal De blot lave en Liste over de Abonnenter, som De har tegnet for Abonnement fra Juli Kvartal, og indsende den til Frit Danmark, Nørrevold 11, København K., senest den 4. Juli 1946.

Naar Indleveringsfristen er udløbet, udsender vi Postoprævninger efter de Tegningslister, som vi har modtaget fra Konkurrencedeltagerne, og ved Opgørelsen af tegnede Abonnenter, regnes der kun med dem, der har indløst disse Postoprævninger.

Resultatet af Konkurrencen offentliggøres i Frit Danmark Fredag den 26. Juli 1946.

ABONNER PAA FRIT DANMARK · KVARTALSPRIS KR. 4.00

ABONNER PAA FRIT DANMARK · KVARTALSPRIS KR. 4.00 · FRIT DANMARK

NU gælder det!

Som vi tidligere har omtalt, er Kvartalsskifterne kritiske Perioder for »Frit Danmark«, fordi en Række af vore Abonnenter af forskellige Grunde undlader at forny deres Abonnement — de glemmer det simpelthen, de er ikke hjemme, naar Opkrævningen kommer, saa bliver den væk — eller de faar maaske slet ingen. Som vi tidligere har omtalt, har Postvæsenet paa Grund af for ringe Hjælp vanskeligt ved at klare de Krav, man er vant til at stille til det, og vi er nødt til at bede vore Abonnenter om selv at gøre en Indsats for at hjælpe os til at beholde vort Abonnental.

Samtidig retter vi en indtrængende Henvendelse til »Frit Danmark«s Venner om tillige at prøve paa at skaffe os nye Læsere — tænk ikke, at det er ligegyldigt, om De skaffer en eller to, for det er saa lidt, at det alligevel ikke betyder noget, tænk i Stedet, at hver eneste ny Abonnent betyder Befæstelse og Støtte af vort Blads Position.

Men ønsker De at deltage i Konkurrencen, maa De naturligvis op paa høje Tal — i Spænding imødeser vi Resultaterne.

ABONNER PAA FRIT DANMARK · KVARTALSPRIS KR. 4.00 · FRIT DANMARK

Dato / 1946

Undertegnede bestiller herved
Abonnement paa

FRIT DANMARK

Pris 4,00 Kr. Kvartalet

fra / 1946

Navn:

Stilling:

Nøjagtig Adresse:

.....

**FRIT
DANMARK**

Nørrevoldgade 11
København K.

Kan
ufrankeret
nedlægges
i
Postbrev-
kasserne

315

NB. Postoprævning vil blive tilsendt.

Reserveret Postvæsenet.

Fra de græske Valg den 31. Marts.

Referat af **CHURCHILLS TALE:**

(fra Politiken)

Churchill gik derefter over til en Omtale af Grækenland og rettede herunder skarpe Angreb mod Kommunisterne i Grækenland. Han hævdede endvidere, at en Folkeafstemning om Monarkiet burde have fundet Sted straks efter Valgene. Han haabede, at de britiske Tropper vilde kunne trækkes tilbage fra Grækenland kort Tid efter Folkeafstemningen.

Det engelske Underhus d. 5. Juni 1946

DR. PHIL. HELMUTH GOTTSCHALK:

Englænderne i

England er den demokratiske Parlamentarismes Hjemland. Det er en af Efterkrigspolitikens lyseste Sider, at den samme Aand stadig behersker Englands offentlige Liv. Den engelske Politiker inden- og udenfor Parlamentet har sine Meninger og sine Meningers Mod. Intet kan bedre illustrere dette end den store Diskussion om Grækenlands-Politikken, som er blevet ført, man kan næsten sige, paa en tværpolitisk Linie. — Den overvejende Majoritet i Underhuset er som bekendt indforstaaet med Mr. Bevins Udenrigspolitik, og dette gælder ikke blot for Labourpartiet, men ogsaa for de Konservative. Men ikke desto mindre er man hverken fra højre eller venstre veget tilbage for at sige sin usminkede Mening om Bevins Grækenlands-Politik. Labour-Oppositionen, et saa opinionsdannende Organ som New Statesman & Nation, den liberale Manchester Guardian og sidst, men ikke mindst den konservative Times har kritiseret Bevins Stillirgtagen i det græske Spørgsmaal med en Skarphed og Objektivitet, som ikke mange andre Landes offentlige Mening vilde tillade sig overfor en ellers anerkendt Udenrigsminister.

Men dette har altid været en engelsk Styrke at kunne hævde en nøgtern Objektivitets Ret, selv hvor dette gaar ud over Englænderne selv.

Under Krigen havde Englænderne nær Kontakt med Kongen.

Hvad er det, Strider drejer sig om? — Bevin har som bekendt fortsat Churchills Politik, som gik ud paa at

yde den græske Højre, nærmere sagt Royalisterne med Populist-Partiet og de bevæbnede X-Organisationer, en Støtte, der indbefattede de engelske Okkupationstroppers aktive Understøttelse. Bevin har mod næsten hele den græske »Samlingsregering«s Protest gennemtruffet Afholdelsen af Valg. Heller ikke Protester fra engelske Politikere af alle politiske Retninger hjalp. Valget skulde afholdes, og Resultatet blev en Royalist-Sejr, der i Længden ikke engang vil være i Englands Interesse.

Det engelske Underhus og engelske parlamentariske Kommissioner har undersøgt Problemerne paa en meget objektiv Maade, og de forskellige Rapporter har givet Materiale til den skarpe Kritik, som fra alle Sider er blevet rejst i denne Sag.

Det kendte Parlamentsmedlem Francis Noel-Baker — nylig i Stedet for Laski valgt til Formand for det engelske Arbejderparti — har saaledes givet en Beretning, der kraftigt tager Afstand fra de Rapporter, som stammer fra Englands diplomatiske Repræsentation i Athen. Denne gengiver tilsyneladende først og fremmest det græske Højres Opfattelser og bruger selv sin moralske Indflydelse og sin materielle Magt til Støtte for dette Højre. Dette er kun en Fortsættelse af Churchills og Near East-Hovedkvarterets Grækenlands-Politik under Krigen. Det engelske diplomatiske og militære Hovedkvarter i Ægypten stod i nær Kontakt med den flygtede Kong Georg og hans Klike. Modstands-

bevægelsen i Grækenland derimod var liberalt eller venstre og republikansk orienteret.

Befrielse i Konflikt med Modstandsbevægelsen.

Englænderne kom som Befriere til Grækenland, blev modtaget med Jubel og geraadede alligevel næsten umiddelbart i Konflikt med Modstandsbevægelsens ledende Organisation EAM. Angaaende Forhistorierne til Konflikterne mellem de engelske Tropper — eller bedre sagt — den militære Ledelse og EAM kom Mr. Bevin i Underhuset med en Redegørelse baseret paa diplomatiske Rapporter fra Athen, som i Noel-Bakers Vidnesbyrd erklæres for Bagvaskelse. Ifølge ham modtog Modstandsbevægelsen, især EAM, de engelske Tropper som Hjælpere og Medkæmpere. Men det varede ikke længe, før Kollaboratører og Tyskervenner i Royalistgruppen havde etableret selskabelig Kontakt med de engelske Officerer og Diplomater og fyldte dem med Klager over Modstandsbevægelsen. Royalisternes Klager naaede hurtigt London og blev til, at EAM slet ikke havde kæmpet mod Tyskerne, men kun arbejdet for at gribe Magten. Den engelske Regering blev endnu mere anti-EAM end før.

Disse Beskyldninger tilbagevises med stor Objektivitet af flere engelske Iagttagere i Grækenland — f. Eks. Noel-Baker, Maurice Edelman og Lyall Wilkes i New Statesman & Nation. I Sik-

kerhedsraadets Møde den 1. Februar 1946 sagde Bevin: »Jeg har en uafhængig Rapport, der blev givet til Fagforenkongressen. Denne Rapport erklærer, at Elases Tropper i Grækenland ikke forfulgte de tilbageværende Tyskere, men gik i modsat Retning med det Formaal at gribe Magten i Athen.« I Underhuset sagde Mr. Bevin den 21. Februar 1946: »Elas vendte sig imod os, da vi kom til Grækenland. Jeg har i sidste Uge erklæret, at alt vilde have været i Orden, hvis Elases havde gennemført, hvad de oprindeligt havde lovet; men da vi marcherede efter Tyskerne, marcherede de tilbage til Athen til Borgerkrig.«

Det er saadanne Paastande, som engelske Iagttagere og Øjenvidner som f. Eks. Lyall Wilkes protesterer imod. Wilkes arbejdede allerede under den tyske Besættelse som engelsk Kontaktofficer i Grækenland. Han beretter, at der herskede saa megen Mistillid mellem Englænderne og Modstandsbevægelsen, at den britiske Delegation ved Modstandsbevægelsen ikke blev opfattet som mi-

batailloner ved Hjælp af deres tyske Udrustning vilde kunne tilintetgøre Elases Styrkerne.

Da Elases viste sig stærkere end Sikkerhedsbataillonerne, blev de forvist til Kaserne, hvor Elases ikke engang fik Lov til at afvæbne dem.

Det er givet, at disse engelske Ordre gjorde Elases yderst mistroisk, og dette forklarer deres Taktik i den følgende Tid. Englænderne ønskede først, at Elases skulde angribe Tyskerne, men forbød at løbne et Skud paa Quisling-Bataillonerne. Selvfølgelig mistænkte Modstandsbevægelsen Englænderne for skumle Hensigter: Quisling-Royalisterne skulde uforstyrret sidde i alle strategiske Centre, Byer, Broer, Jernbanestationer o. s. v., indtil Englænderne kunde forene sig med dem og Elases fik derfor mindre travlt med at marchere efter Tyskerne end selv at sikre sig saadanne strategiske Positioner.

Da Tyskerne trak sig tilbage over Korinth-Kanalén ind i Athen-Området, blev det endda forbudt for Elases at følge efter eller at angribe dem. General Scobie øn-

Dage, hvor Elases beherskede Hovedstaden, gjorde de intet Forsøg paa at tilrane sig Magten.

Fortvivlede økonomiske Forhold.

Derefter tilbød EAM at overtage Bekæmpelsen af Tyskerne paa Kreta. Dette blev afslaaet. Den 24. Oktober erklærede General Scobie overfor Elases Lederne i Korinth, at man ikke kunde fortsætte Forfølgelsen af Tyskerne: »Jeg ved, at De længes efter at fortsætte Kampen, men vi kan ikke naa Kontakt med Fjenden, før han overskrider den jugoslaviske Grænse, hvor vore tapre allierede, Jugoslaverne og Russerne, vil tage sig af ham.« Derefter krævede General Scobie den 1. December 1945, at Elases Modstandsgruppe skulde aflevere sine Vaaben. Den 3. December skød Athens Politi paa EAM's Protestdemonstration, og Borgerkrigen begyndte. Den under Patriarken Damaskinos dannede »Samlingsregering«, der optog en Del gennem Samarbejde med Tyskerne kompromitterede Mænd, gennemførte aldrig den Forsoningspolitik og det Amnesti, som var Kompromisets og Fredsslutningens Betingelse.

Samtidig udviklede Krisen sig fra ondt til værre. Den græske Økonomi, Trafikvæsenet, Vandtransporten og Forvaltningsapparatet, alt var i en haabløs Tilstand, og Forholdene blev stadig mere haabløse. Den græske Forvaltnings Korruption slaar i Øjeblikket alle Verdensrekorder. Store Dele af UNRRA's Leveringer sælges ganske aabenlyst paa det sorte Marked. Alle udenlandske Iagttagere beretter om en addeles forbløffende Rigdom paa Varer i gode Kvaliteter og i stort Udvalg paa Markedet og i Forretningerne i Athen. Men Priserne er astronomiske. Samtidig er 90 pCt. af Befolkningen ved at sulte

Pro-monarkistiske Demonstrationer i Athen, de unge Mennesker bærer Kongens Billede.

EKENLAND

litær Hjælpemission, .nen bare som Iagttagere, der oven i Købet skulde forberede Forholdsregler mod Elases og EAM. Den flygtede Kong Georgs og hans Kliques Indflydelse i Cairo var Skyld i disse beklagelige Forhold, til Trods for at han til Slut optog fem EAM-Repræsentanter som Ministre i sin Eksilregering for dog at bevare en Slags Kontakt med Modstandsbevægelsen. — Intrigerne i Cairo mod Elases og EAM gik saa vidt, at Englænderne understøttede (se Wilkes' Beretning i New Statesman & Nation, 9. Marts 1946) smaa uafhængige Grupper, der opererede uden Kontakt og ofte i Konkurrence med EAM's og Elases store Organisation. Dette førte til indbyrdes Kampe i selve Modstandsbevægelsen, et beklageligt, men af Traditionerne helliget Træk i al Balkanpolitik. Ikke desto mindre tilføjede Elases Tyskerne i 1943 og 1944 Tab paa gennemsnitlig 1000 Mand i Kvartalet og bandt 120.000 Mand tyske Tropper i Grækenland.

Dyb gensidig Mistillid.

Da Tyskerne i September 1944 begyndte deres Tilbagegang fra Grækenland, efterlod de foruden megen Udrustning »Sikkerheds-Batailloner« af græske Quislinger. Da Elases og EAM selvstændigt vilde likvidere dem, erklærede den engelske Generalstab dette for Borgerkrig! Wilkes, der under Krigen var engelsk Kontaktofficer i Grækenland, beretter, at man i Cairo egentlig havde haabet paa, at disse Quisling-Sikkerheds-

skede nemlig at forhindre Elases i at naa Athen før Englænderne. Man forestille sig et lignende Forbud mod franske Modstandsgrupper! Franskmand, der ikke maatte rykke ind i Paris! Da Tyskerne den 13. Oktober trak sig tilbage fra Athen, besatte Elases indenfor faa Timer Byen og holdt den i tre Dage, før de engelske Tropper kom — og med Jubel blev modtaget ved Kajen. I disse tre

ihjel. Forsynings- og Fordelingsskandalen i Grækenland raaber mod Himlen.

Under disse Forhold kunde Landet umuligt falde til Ro, og Valget tegnede til at blive en Karikatur paa Princippet om Folkenes Selvbestemmelsesret. Alle objektive Iagttagere var enige om, at der i Betragtning af Royalistgruppernes Terroraktioner ikke var Tale om frie Valg.

Da Kontrol-Blækket var forsvundet.

De internationale Iagttagere fandt ikke særlig meget at udsætte paa dem, bortset fra Daily Workers Korrespondents uimodsagte Beretning om, at der i Athen kørte Lastvogne med Soldater fra Valglokale til Valglokale for overalt at afgive deres Stemmer. Af de ikke alt for overensstemmende Beretninger kan man ogsaa slutte sig til, at kun ca. $\frac{3}{4}$ af Valglisterne var nogenlunde rigtige, og at kun ca. $\frac{2}{3}$ af de valgberettigede har afgivet deres Stemmer. Alene dette formindsker selvfølgelig Valgets Værdi med Henblik paa en virkelig Konstatation af Folkets Vilje. De venstres og liberales Valg-Boycot blev altsaa ikke gennemført? Det er vanskeligt at dømme herom. Valgvindel skulde oprindelig forhindres ved, at Vælgerne ved Stemmeafgivelsen maatte dyppe Fingeren i Blæk, der ikke saa hurtigt kunde afvaskes. Derved skulde dobbelt Stemmeafgivning forhindres. Göteborgs Handels- og Sjöfarts Tidnings Korrespondent beretter, at dette Blæk paa Valgdagen pludselig var forsvundet. Ikke blot Daily Worker, men ogsaa mange borgerlige Londonblades Korrespondenter paastaar, at dobbelt og mangedobbelt Stemmeafgivning har fundet Sted i stor Udstrækning. Andre Steder — især paa Landet, hvor Præsten, Læreren og Gendarmen kontrollerer Landsbyen med absolut Myndighed — har Valg-Boycot'en slet ikke kunnet gennemføres.

Uhyggelige Forudsigelser.

I hvert Fald kan det græske Højre og Mr. Bevin nu være tilfreds. Valget har fundet Sted, og det illuderer oven i Købet godt som et »rigtigt« Valg.

Selvfølgelig har Valget givet en betydelig Majoritet for Royalisterne, som straks begyndte at arbejde paa en ny »Folkeafstemning«, hvis Resultat man allerede i Dag kan gætte sig til. Det højre Populist-Partis Leder Tsaldaris meddeler, at hans Parti i Overensstemmelse »med det os af Folket givne Mandat« snarest vil ordne et saadant Plebiscit. — Programmet ligger allerede fast; New Statesmans Korrespondent i Athen kan i et Telegram af 26. Marts berette, hvad en af de yngre Populist-Kandidater fortalte ham: »Jeg kan sige Dem, hvad der vil ske i Grækenland. Den 31. Marts faar vi Majoriteten, og 6 Maaneder senere har vi Kongen tilbage.« »Hvorfor vil De vente til September?« spurgte Korrespondenten. »Fordi vi skal bruge 6 Maaneder for at udrydde Kommunisterne og udbygge vort hemmelige Politi. Der vil selvfølgelig være Censur, men jeg skal nok sende

Dem nogle Efterretninger.« — Et hyggeligt Program efter fem Aars Krig for at sikre Demokratiet for Verden.

Om her begynder nu det engelske Dilemma. Hvis de britiske Tropper vedvarende holder Grækenland besat, vil Gromyko ved næste UNO-Møde anklage Englænderne for, at de ved deres Troppers Tilstedeværelse støtter en halv-fascistisk Regering og paatvinger det græske Folk en uønsket Hersker. Kort sagt, at de med deres Okkupations-armé vilkaarligt har skabt et nyt Franco-Regime. Trækker Bevin derimod Tropperne tilbage efter nu at have gennemtruffet Valget, vil han bære Ansvaret for Royalist-Bandernes Terror, som vil bryde løs, saa snart den sidste engelske Bataillon er sejlet fra Piræus.

En Strid mellem London og Moskva.

Men dette er kun den ene Side af Sagen. — Grækenlands Økonomi er helt til Rotterne. De smaa Levnedsmiddellationer vil i de næste Maaneder blive endnu mindre. Industriproduktionen er katastrofal lav. Kun en hensynsløs energisk økonomisk Politik, der alene har

Nationens Vel for Øje, vilde langsomt og med Besvær kunne bringe Orden i det nuværende Kaos. Men hvem skal efter det sidste Valg gennemføre en saadan Politik? Det græske Højre har intet økonomisk Program. Arbejderne er uforsonlige imod dem. Kan man vente, at de græske Royalister i deres Finanslovgivning, Skattepolitik, Forbud mod Spekulation og Sortbørs vil optræde mod sig selv, mod Jordejere, Finansmænd og Spekulanter, Handelsherrer og Industrielle? Det er vanskeligt at se nogen Udvej for den nye Regering.

Det er givet, at Labour-Ministeren Bevin ikke af Sympati for Kong Georg og hans Flok saa energisk har fortsat Mr. Churchills Politik. Grækenland er en vigtig Position i Dragkampen mellem England og Sovjetunionen om Middelhavet og det mellemste Østen. Men Resultatet af den nuværende Situation kan kun blive, at ikke blot EAM's Kommunist, men ogsaa liberale og moderate Centrums-Grupper vil se med venligere Øjne paa Moskva end paa London, som de vil gøre ansvarlig for Kong Georgs, Hr. Tsaldaris', Hr. Papandreous' og X-Organisationernes Bedrifter.

Helmuth Gottschalk.

Det sydslesvigske Spørgsmaal *fortsat fra Side 4*

Ejderdanskernes Program, som i modificeret Form atter bliver aktuelt. Den fører Flensborgegnen, hvor det store Fler-tal af de Danske syd for Grænsen har hjemme, tilbage til Danmark, dernæst nogle tyndt befolkede Distrikter midt i Landet og endelig helt mod Vest de *frisiske* Landsdele, som aldrig har følt sig som Tyskere og nu gør det mindre end nogensinde. Sidste Aar foranstaltede de engelske Officerer en Slags Gallupundersøgelse i Egnen omkring Ejdersted for at undersøge Befolkningens nationale Indstilling. Det var altsaa helt nede ved den holstenske Grænse, og alligevel gav Undersøgelsen til Resultat, at 70 pCt. af Befolkningen ønskede at komme til Danmark.

Hverken skamrose eller forraade Demokratiet.

De nærværende Betragtninger har imidlertid kun til Formaal at fastslaa, paa den ene Side, at der i Sydslesvig foregaar Ting, som den danske Offentlighed er utilstrækkelig underrettet om, paa den anden Side at den danske Regering kan blive stillet overfor en Situation, der kræver en klar Standpunkttagen, og som ligger helt uden for de Forudsætninger, der var indeholdt i Samlingsregeringens Erklæring af 9. Maj, og som stadig er Grundlaget for Offentlighedens Indstilling overfor Problemet.

Konsekvensen heraf bliver i saa Fald, at der over Hals og Hoved maa tages en

ministeriel Beslutning, en Beslutning, som vil være af den mest indgribende og vidtrækkende Betydning, og som kan blive Slutstenen paa en tusindaarig Udvikling, men en Beslutning som ikke har nogen Baggrund i en almindelig national og folkelig Vilje, som undfanges i et Kontor i Udenrigsministeriet, kommer til Verden i Dølgemaal i et lukket Ministermøde og forløses ved en mer eller mindre tilfældig Hr. Møller eller Hr. Rasmussen. Og hvad kan det nytte i den 12. Time at gaa ud til Befolkningen og lade den tage Standpunkt, naar denne hele den forudgaaende Tid har været misinformeret og holdt i Uvidenhed om, hvad der faktisk er foregaaet?

Det var den Form for Udenrigspolitik, vi dyrkede her i Landet i Aarene før Krigen, og som disponerede for den Situation der indtraf, da Skæbnen kom over det danske Folk den 9. April — og traf det sovende. Men en saadan Politik har intet med Demokrati at gøre.

Aldrig mere en 9. April! lyder det patetisk fra alle Landets Talerstole i disse Jubilæumsmaaneder, og det er der naturligvis heller ingen af os, der ønsker. Men nøgternt betragtet, maa vi naturligvis erkende, at vi ikke er i Stand til at skabe Garantier mod et nyt Stormagtoverfald. Det er især ikke, som de velmenende Festtalere gerne synes at mene, et Spørgsmaal om at faa nogle flere Soldater og noget større Forsvarsbevillinger, snarere er det et Spørgsmaal om at føre en ærlig Udenrigspolitik, som undlader at skamrose og forraade Demokratiet paa samme Tid, men trygt lægger Folkets Sag i Folkets egne Hænder. *Peter P. Rohde.*

F.D. Kronik

Tyskland og Freden.

Henry Morgenthau: Tyskland er vort Problem (Westermann). — C. J. Hambro: Hvorledes Freden kan vindes (Branner).

Kort Tid inden Røosevelt begav sig til Quebec i September 1944 for at træffe Churchill, bad han sit Udenrigsministerium om at udfærdige et Memorandum om Amerikas Syn paa det tyske Problem. Hvad enten det nu skyldtes, at Embedsmændene i State Department levede altfor fjernt fra den bitre europæiske Virkelighed, eller de mente at handle i Overensstemmelse med Præsidentens hemmelige Ønsker, forfattede de en Skrivelse af saa blid og hensynsfuld en Karakter, at den omgaaende blev kasseret. I Stedet lod Roosevelt sin Finansminister, Henry Morgenthau, som har gjort Tyskland til Genstand for et indgaaende Studium, udarbejde et nyt Forslag af et langt krassere Tilsnit. Dette Forslag, som Morgenthau gør nærmere Rede for i sin Bog, har haft verdenshistorisk Betydning. Det har præget Potsdam-Overenskomsten.

Morgenthaus Bog er saaledes et Forsøg paa at begrunde og retfærdiggøre de Allieredes Politik i Tyskland. Den tidligere Finansminister har ikke megen Tillid til, at det vil lykkes Sejrherrestaterne at opdrage Tyskerne til gode, fredselkende, demokratiske Borgere. De militære Traditioner, mener han, betyder for Tyskerne omtrent det samme som Frihedstraditionerne for Amerikanerne. De er selve Statens Eksistensberettigelse, Nationens sammenbindende Kraft. Desuden kan et Demokrati ikke indføres ved Tvang ovenfra, rent bortset fra de bitre Associationer, om Nederlag og Ydmygelser, som dette Ord maa fremkalde i Tyskernes Sind. Opdragelse og aandelig Paavirkning er derfor ikke noget, man skal sætte sin Lid til. Freden kan kun sikres varigt, hvis Tyskland berøves deres rent fysiske Magtmidler.

Morgenthau foreslaar derfor en po-

Morgenthau foreslaar derfor en politisk Decentralisation af Tyskland. Den tidligere Ulv skal omskaves til en Flok fredelige Lam ved at de gamle tyske Lande genoprettes med selvstændige Regeringer. Endvidere skal Riget deles i tre Hoveddele, en nordtysk Stat, omfattende det meste af Prøjsen, Thüringen og Sachsen, en sydtysk Stat i nær Tilknytning til Østrig samt en international Zone i Vesttyskland, der skal strække sig helt op til Kielerkanalen. Tyskland skal ogsaa afstaa en meget stor Del af sit Territorium til Nabolandene. Blandt andet skal Danmark have Sydølesvig. Kardinalpunktet i hans Program er imidlertid Omlægningen af den tyske Industri.

Ligesom i Samuel Butlers berømte Fantasiland, Erewhon, hvor Beboerne, efter i nogen Tid at have døjet den moderne Civilisations Velsignelser, anbragte Maskinerne paa et Museum, saaledes skal Størstedelen af Tysklands tekniske Udrustning ødelægges eller flyttes bort og Befolkningen forvandles til besindige Agerdyrkere, der har altfor travlt med at passe deres Have til, at de faar Tid til at skele ind i Naboens. Af de 16 Millioner Arbejdere, der før Krigen var beskæftiget i Tysklands Industri, ønsker Morgenthau at flytte de 10 Mill. ud paa Landet.

Ved Hjælp af forskellige Beregninger og Tabeller søger Morgenthau at bevise, at denne Ordning, der utvivlsomt vil være til stor Gavn for Europas Sikkerhed, ogsaa vil fremme Europæernes Velstand. Set fra et specifikt dansk Synspunkt synes der imidlertid at herske en tragisk Uoverensstemmelse mellem de militære Fordringer og Forudsætningerne for vor økonomiske Trivsel. Vor Rigdom har hidtil været baseret paa, at vi som eneste betydelige Landbrugsland laa Dør om Dør med Jordens to største Industrier. At Tyskland nu skal forvandles til en selvforsynende Husmandsnation maa givetvis faa dybtgaaende Virkninger paa vor erhvervsmæssige Struktur, og vi maa søge nye Veje, hvis vi i det lange Løb skal opretholde vor hidtidige Levestandard. En anden Sag er, om det tyske Landbrug virkelig vil være i Stand til at absorbere et saa stort Antal Mennesker, som Morgenthau formoder. I de sidste Generatio-

ner er Landbrugets Metoder blevet revolutioneret i næsten lige saa høj Grad som Industriens. Udviklingen gaar overalt i Retning af, at færre og færre Mennesker producerer et stadig større Kvantum Levnedsmidler for flere og flere. Dertil kommer, at Morgenthau meget stærkt gaar ind for Tanken om Folkeflytninger i de Omraader, som Tyskland skal afstaa, hvilket han ikke syntes at tage i Betragtning i sine Tabeller, skønt Konsekvensen maa være den, at det tyske Landbrug ikke alene skal opsuge Størstedelen af Industriarbejderne, men tillige praktisk talt hele den indflyttede Befolkning, som sandsynligvis ogsaa vil beløbe sig til henved 10 Millioner.

Medens Morgenthau alene beskæftiger sig med det tyske Problem, har Hambro sat sig et mere ærgerrigt Maal, nemlig hvorledes vi kan vinde Freden, d. v. s. hvordan vi kan gøre den permanent. Den tidligere norske Stortingspræsident, der indlagde sig uvisnelig Fortjeneste ved sin resolute Optræden den 9. April 1940, er utvivlsomt en større Politiker end Skribent. Som en Mand, der bevæger sig afsted over fugtig Mosegrund og hopper fra den ene Tue til den anden, springer Hambro fra Citat til Citat, uden at han dog er i Stand til at kæde dem sammen til en ordnet Tankerække. Hans Ræsonnementer er for langstrakte, for spredte og usystematiske, og hans Slutninger er i Almindelighed vage. Det svækker ogsaa Bogen, at den bærer et tydeligt Præg af at være skrevet paa en Tid, hvor Forholdet mellem de tre Store endnu ikke havde udviklet sig til at blive Fredens Kærnepunkt. I Sammenligning med dette altafgørende Spørgsmaal maa de fleste af Hambros Betragtninger forekomme af underordnet Betydning. Af samme Grund kan Problemstillingen i Morgenthaus Bog allerede synes en Smule virkelighedsfjern. Hvis England, Rusland og Amerika kan enes, vil Tyskland sandsynligvis aldrig mere give Anledning til udenrigspolitiske Bekymringer. Men hvis de ikke kan det, vil de straks begynde at kappes om, hvem der først kan vinde Tyskernes Bevaagenhed. I saa Tilfælde vil Morgenthaus Ideer sandsynligvis hurtigt blive skrinlagt.

Ulf Ekman.

UDENRIGS-KRONIK

Da de begyndte igen.

Dette skrives netop som Stormagts-Ansvarets, Stormagts-Interessernes og Stormagts-Modsætningernes fire Top-Repræsentanter, Herrerne *Bevin*, *Bidault*, *Byrnes* og *Molotov* — for at holde os til en lille, dansk Balance-Halvøs forsigtige Bogstavorden — end, nu engang er kommet sammen i Paris for at prøve, hvad der kaldes »Fredens sidste Chance«.

Nærmere bestemt betyder dette Udtryk, at enten nærmer man sig nu Enighed og Tillid eller, ogsaa fastlaases Tilstanden i to hinanden bekæmpende Verdener, og denne Tilstand fører erfaringsmæssigt frem mod Krig.

Forud for Pariser-Sammenkomsten havde de implicerede Parter med al ønskelig Tydelighed sagt, hvad de mente om hinanden. Det aabne Sprogs Diplomati anvendtes ikke blot af *Bevin*, men ogsaa af *Molotov* og Moskva Radio og af de aabnemundede amerikanske Senatorer. Det var raat for usødet, og ogsaa i dette det højeste, politiske Plan havde Fortiden en mærkelig fascinerende Magt. Det var Aarsagerne til de tidligere Konferencers Fiasko, der blev udlagt paa lige saa mange forskellige Maader og ikke de foreliggende Konfliktemner, der blev søgt opklaret. I intet af disse blev der antydnet det mindste om Kompromis eller Indrømmelser.

Dog herskede der ved Pariser-Mødets Begyndelse Enighed om, at Uenigheden ikke skyldtes de faktiske Spørgsmaal om Grænsedragninger og lignende konkrete Problemkomplekser, men først og fremmest en absolut gensidig Mistillid. Om dette var der Enighed. Der var ogsaa Enighed om, at Størstedelen af den offentlige Mening i den vestlige Verden fandt russisk Stædighed ansvarlig for den tiltagende Forværring af Stormagternes indbyrdes Forhold, og om at den østlige Verden fandt Ansvaret hos en engelsk-amerikansk Uvilje til at vige fra deres engang etablerede Magtpositioner. Der var videre Enighed om, at Alternativet til Enighed var Etableringen af en Blok i Vest og en Blok i Øst. Endelig syntes der at være Enighed om, at det almindelige Menneske i alle Lande havde en saa stærk Fø-

lelse af Farerne ved Opdelingen, at han frem for at faa denne Opdeling officielt fastslaaet, foretrak en Fortsættelse af den nuværende svævende Tilstand, Tusmørket mellem Krig og Fred, i hvilket Nattens Stimænd endnu holdt sig i Portaabningerne.

Ved Pariser-Konferencens Aabning var der ikke mange, der troede paa noget andet Resultat end udtalt Enighed om at blive i Tusmørket.

Haabet om Dagslysets Tilbagevenden skulde ikke søges i Rapporter om den ene eller anden taktiske Kompromis-Gestus i Triest, eller Tripolis eller Transsylvanien, den ene eller anden snedige Kommuniké-Formulering til Undertrykkelse af Dagens Slagsmaal eller den ene eller den anden strategiske Indrømmelse, der vilde vise sig at være betinget af en tilsvarende strategisk Indrømmelse fra Modpartens Side, hvorefter begges Kanoner blot havde skiftet Diagonalstilling. Haabet skulde søges i Tegn paa fundamentale Ændringer i selve Udgangspunktet for Stormagternes Handlen.

Det amerikanske Tilbud om at tilintetgøre alle Atombomber og bringe Fremstillingen af nye under international Kontrol blev bekendt nogle Timer før Samtalerne begyndte i Paris. Tilbudet var betinget af, at en international Sikkerhedsordning først var bragt paa Benene.

Var dette et Tegn paa en fundamental Ændring i Stormagtspolitikken, og mere afgørende: vilde det blive saaledes opfattet i Rusland? Det vilde ellers være en grandios Anvendelse af den til Civilisationens eventuelle Tilintetgørelse frigjorte Atomkraft.

Først at træde i Jehovas Sted og med det Frygtens Vaaben, som alene kan bringe Menneskene sammen, at tvinge dem til at mure Fredens og Sikkerhedens Bygning. Derefter at tilintetgøre sin egen ødelæggende Kraft.

Vilde dette Perspektiv have nogen Virkning paa Stormagterne? Den første Juli vil nye Atombomber eksplodere over en mægtig Flaade i Stillehavet og efter alle videnskabelige Beregninger give en Kommentar til Statsmandsdrøftelserne, som gør al deres Tale til Børns meningsløse Pludren. Vil de være naaet videre inden da?

15—6—46. Erik Seidentaden.

Angaaende Forstaaelse og Behandling af Forbrydere.

— Der er (fortsætter Bomholt) to Ting, som de, der har lavet Frihedsfilmen, ikke har forstaaet. Den første er: Vi, der havde den forbandede Skæbne at skulle bære et politisk Ansvar under Krigen — det forfærdeligste og tungeste, danske Politikere nogen Sinde har haft — vi stod over for Forbrydere, og over for dem maatte ethvert Middel være tilladt, naar det svarede til det politisk-nationale Maal, der var stillet. Den anden Ting er: Paa et Par enkelte Undtagelser nær tvivlede vi Politikere ikke et Øjeblik om, at Tyskland vilde lide Nederlag. Man forstaaer overhovedet ikke vore Handlinger, hvis man ikke er klar over, at vi var dødsenssikre paa Tysklands Nederlag før eller senere.

(Bomholt i Demokraten 9/6.)

Bortset fra Forbryderne —

Og ellers . . . ja, ellers vil jeg tage min lille Dreng ved Haanden og følges med ham ud i det Grønne, lytte til hans Tale, der er Sødmen af alle Tiders Visdom.

Han er seks Aar og kan stille de rette Spørgsmaal til Tilværelsen.

(Bomholt i Social-Demokraten 9/6.)

Speciel Abildtrupsk Anatomi!

Det var de klare og aktive Ting, der maatte fortælles om. Tror nogen, at Lande i Krig, Soldater i Invasionshære og Byer med Bomberne over sig hver eneste Nat vilde have lyttet til dobbeltbundede Analyser af Abildtrupers forpinte Sjæle og have følt sig opløftet, naar de foran en ny Dags Møde med Døden havde hørt i Radioen eller læst i Aviserne, at der længst nede i Abildtrupernes Bukser bankede et ærligt antinazistisk Hjerte.

(Information 7/6.)

Forgængelighed, Forgængelighed!

Retsmødet fortsættes Mandag. I næste Uge kommer Rente-Fink for som Vidne. Knud Bach er under mental Observation, og i Rettens Ferie i Juli skal Sehested antagelig ogsaa under Psykiatrilægens Behandling.

(Referat af Retsmøde 13/6.)

Hvad med Berlingereren?

Hr. Christiansen beklager, at Folk maa gaa paa »den sorte Børs«. Det gør jeg ogsaa, det er virkelig alt for dyrt, og jeg tror derfor, vi skal lade »Politiken« være alene om at reklamere for den sorte Børs. »Politiken« har sikkert de rette Læsere.

C. V. Bramsnæs.

(Læserbrev til Soc.-Dem. 13/6.)

Det imaginære.

I Omsvøbsdepartementet søgte de Nat og Dag med yderste Omhu, som gjaldt det at finde en borte Sag.

Forgæves hengik et Aar, saa maatte de lade det ligge. Det ku man paa Forhaand ha sagt, for Ansvaret var der slet ikke.

BARNET SKAL HAVE
SAMME MULIGHEDER I LIVET
SELVOM DETS FAR OFREDE
SIT LIV I KAMPEN FOR
DIN FRIHED

Din Æresgæld til

**FRIHEDS
FONDEN**

Postgiro
1882

HOVEDKONTOR: KONGENS NYTORV 21 KØBENHAVN